

STATISTIČKI KOMPOZITNI INDEKS ZA EVALUACIJU ODRŽIVOSTI METROPOLA

Apstrakt

Predmet izučavanja ovog rada je statistički pristup evaluaciji održivosti svetskih metropola. U prvom delu rada će akcenat biti stavljen na sam koncept održivosti i biće dat pregled ključnih aspekata održivosti metropola. Nakon toga, predstavimo različite modele merenja održivosti metropola kroz kompozitne indekse (SALI - The Spatially Adjusted Liveability Index, EUI-Economist Intelligence Unit Liveability Index). Problematika kompozitnih indeksa i potencijalni nedostaci subjektivno dodeljenih težinskih koeficijenata će biti posebno istaknuti. Potencijalno unapređenje postojećih kompozitnih indeksa za evaluaciju održivosti metropola će biti ostvareno kroz primenu Ivanovićevog odstojanja (I-odstojanje). Primenom ove metode, postoji mogućnost da se istaknu ključni indikatori održivosti metropola i utvrdi njihov pojedinačan značaj. U radu će biti prikazane najvažnije varijable indeksa koje uključuju socijalne, ekonomske i ekološke uticaje, a zatim naglasiti i mogućnosti dalje analize kroz promene u rang, nastale kao rezultat izbacivanja najmanje značajnih indikatora. Kroz dve studije slučaja, bavićemo se analizom održivosti svetskih gradova/metropola kroz EUI (evaluirano 70 najboljih održivih metropola) i OECD izveštaje. Kroz primenu modela multivarijacione analize (prevashodno metode I-odstojanja) moguće je definisati nove, statistički zasnovane, težinske koeficijente, što predstavlja poseban doprinos rada. Takođe, istaći ćemo dalje pravce istraživanja kroz treću studiju slučaja koja se tiče evaluacije ekološke održivosti provincija u Kini.

Cilj rada je predstavljanje novog pristupa u evaluaciji kompozitnog indeksa ocene održivosti metropola zasnovanog na multivarijacionoj analizi. Shodno tome, moguće je uporediti rang listu održivih metropola dobijenu primenom kompozitnog indeksa i metode I-odstojanja. Zahvaljujući dobijenim rezultatima, moguće je uočiti ključne komponente dinamike rangiranja metropola, kao i predložiti korekciju subjektivno dodeljenih težinskih koeficijenata.